

2024/1069

16.4.2024

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI (EU) 2024/1069,

annettu 11 päivänä huhtikuuta 2024,

**julkiseen keskusteluun osallistuvien henkilöiden suojelemisesta ilmeisen perusteettomilta vaati-
muksilta tai väärinkäyttöön perustuvilta oikeudenkäynneiltä ("julkiseen keskusteluun osallistumista
vastustavat strategiset kanteet")**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 81 artiklan 2 kohdan f alakohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä ⁽²⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Unioni on asettanut tavoitteekseen pitää yllä ja kehittää unionia vapauten, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvana alueena, jossa taataan henkilöiden vapaa liikkuvuus. Tällaisen alueen luomiseksi unionin on määrä hyväksyä muun muassa toimenpiteitä, jotka koskevat oikeudellista yhteistyötä yksityisoikeudellisissa asioissa, joilla on rajatylittäviä vaikutuksia, ja jotka ovat tarpeen riita-asioiden oikeudenkäyntien moitteetonta sujumista haittaavien esteiden poistamiseksi. Tähän tavoitteeseen olisi pyrittävä edistämällä tarvittaessa jäsenvaltioissa sovellettavien oikeudenkäyntiä riita-asioissa koskevien sääntöjen yhteensopivuutta.
- (2) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklassa todetaan, että unionin perustana olevat arvot ovat ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, kansanvalta, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan luettuina.
- (3) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 10 artiklan 3 kohdan mukaan kaikilla unionin kansalaisilla on oikeus osallistua demokratian toteuttamiseen unionissa. Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, jäljempänä "perusoikeuskirja", määrätään muun muassa oikeudesta yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamiseen, henkilötietojen suojaan, sananvapauteen ja tiedonvälityksen vapauteen, joka sisältää tiedotusvälineiden vapauden ja moniarvoisuuden kunnioittamisen, kokoontumis- ja yhdistymisvapauten sekä tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin ja puolueettomaan tuomioistuimeen.
- (4) Perusoikeuskirjan 11 artiklassa vahvistettu oikeus sananvapauteen ja tiedonvälityksen vapauteen sisältää mielipiteenvapauden sekä vapauden vastaanottaa ja levittää tietoja tai ajatuksia viranomaisten siihen puuttumatta ja alueellisista rajoista riippumatta. Perusoikeuskirjan 11 artiklalle on tarpeen antaa sama merkitys ja soveltamisala kuin Euroopan ihmisoikeussopimuksen vastaavalle 10 artiklalle, joka koskee oikeutta sananvapauteen, sellaisena kuin Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on kyseistä artiklaa tulkinnut.
- (5) Demokratian, tiedotusvälineiden vapauden ja moniarvoisuuden vahvistamisesta unionissa 11 päivänä marraskuuta 2021 antamassaan päätöslauselmassa Euroopan parlamentti kehotti komissiota ehdottamaan ei-sitovien ja sitovien säädösten pakettia, jolla puututaan toimittajia, kansalaisjärjestöjä, tutkijoita ja kansalaisyhteiskuntaa koskevien julkiseen keskusteluun osallistumista vastustavien strategisten kanteiden, jäljempänä "SLAPP-kanteiden", kasvavaan määrään unionissa. Euroopan parlamentti ilmaisi tarpeen ottaa käyttöön siviili- ja rikosprosessioikeuden alaan liittyviä lainsäädäntötoimia, kuten väärinkäyttöön perustuvien siviilioikeudellisten kanteiden hylkäämistä varhaisessa vaiheessa koskevan mekanismin, vastaajan oikeuden kulujen täysimääräiseen korvaamiseen ja oikeuden vahingonkorvaukseen. Marraskuun 11 päivänä 2021 annettuun päätöslausemaan sisältyi myös kehoitus järjestää tuomareille ja oikeusalan ammattilaisille asianmukaista koulutusta SLAPP-kanteista, erityinen rahasto taloudellisen tuen antamiseksi SLAPP-kanteiden uhreille ja julkinen rekisteri SLAPP-kanteita koskevista tuomioistuinten päätöksistä. Lisäksi parlamentti kehotti tarkistamaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1215/2012 ⁽³⁾ sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 864/2007 ⁽⁴⁾ "kunnianloukkausmatkailun" tai "oikeuspaikkakeinottelun" estämiseksi.

⁽¹⁾ EUVL C 75, 28.2.2023, s. 143.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 27. helmikuuta 2024 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, annettu 19. maaliskuuta 2024.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1215/2012, annettu 12 päivänä joulukuuta 2012, tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla (EUVL L 351, 20.12.2012, s. 1).

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 864/2007, annettu 11 päivänä heinäkuuta 2007, sopimukseen perustumattomiin velvoitteisiin sovellettavasta laista (Rooma II) (EUVL L 199, 31.7.2007, s. 40).

- (6) Direktiivin tarkoituksena on poistaa riita-asioiden oikeudenkäyntien moitteetonta sujumista haittaavia esteitä ja samalla suojella julkiseen keskusteluun yleistä etua koskevissa asioissa osallistuvia luonnollisia henkilöitä ja oikeushenkilöitä, mukaan lukien toimittajia, kustantajia, mediaorganisaatioita, väärinkäytösten paljastajia ja ihmisoikeuksien puolustajia sekä kansalaisyhteiskunnan organisaatioita, kansalaisjärjestöjä, ammattiliittoja, taiteilijoita, tutkijoita ja tiedeyhteisön jäseniä, heitä vastaan käynnistetyiltä oikeudenkäynneiltä, joiden tavoitteena on saada heidät luopumaan osallistumisesta julkiseen keskusteluun.
- (7) Oikeus sananvapauteen on perusoikeus, jota on käytettävä velvollisuudentuntoisesti ja vastuullisesti ottaen huomioon kansalaisten perusoikeus saada puolueetonta tietoa sekä maineen, henkilötietojen ja yksityisyyden suojelua koskevan perusoikeuden kunnioittaminen. Jos nämä oikeudet ovat ristiriidassa, kaikilla osapuolilla on oltava mahdollisuus saattaa asia tuomioistuimen käsiteltäväksi noudattaen oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevaa periaatetta. Tätä varten tällä direktiivillä olisi jätettävä asiaa käsittelevälle tuomioistuimelle harkintavaltaa sen toteamiseksi, onko asiaankuuluvien suojatoimien soveltaminen asianmukaista kussakin yksittäistapauksessa. Tällaista harkintavaltaa soveltaessaan tuomioistuimen ei pitäisi soveltaa asiaankuuluvia suojatoimia esimerkiksi silloin, kun julkiseen keskusteluun osallistuminen ei ole vilpittöntä, esimerkiksi tapauksissa, joissa vastaaja on julkiseen keskusteluun osallistumisen kautta levittänyt disinformaatiota tai tekaistuja väitteitä kantajan maineen vahingoittamistarkoituksessa.
- (8) Toimittajilla on tärkeä rooli julkisen keskustelun edistämisessä sekä tiedon, mielipiteiden ja ajatusten välittämisessä ja vastaanottamisessa. Heidän olisi voitava harjoittaa toimintaansa tehokkaasti ja ilman pelkoa, jotta varmistetaan, että kansalaisilla on mahdollisuus tutustua erilaisiin näkemyksiin eurooppalaisissa demokratioissa. Riippumaton, ammattimainen ja vastuullinen journalismi sekä moniarvoisen tiedon saatavuus ovat demokratian peruspilareita. On olennaisen tärkeää, että toimittajille annetaan riittävästi tilaa osallistua avoimeen, vapaaseen ja oikeudenmukaiseen keskusteluun ja torjua disinformaatiota, tietojen manipulointia ja häirintää journalismin etiikan mukaisesti ja että heitä suojellaan, kun he toimivat vilpittömässä mielessä.
- (9) Tässä direktiivissä ei määritellä toimittajan käsitettä, koska tarkoituksena on suojella kaikkia luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä, jotka osallistuvat julkiseen keskusteluun. Olisi kuitenkin korostettava, että toimittajan tehtävää harjoittavat useat eri toimijat, kuten joukkoviestinten toimittajat, analyysien laatijat, kolumnistit ja bloggaajat sekä muut, jotka julkaisevat itsenäisesti julkaisuja painetussa muodossa, internetissä tai muualla.
- (10) Erityisesti tutkivilla toimittajilla ja mediaorganisaatioilla on keskeinen rooli järjestäytyneen rikollisuuden, vallan väärinkäytön, korruption, perusoikeusloukkausten ja ääriliikkeiden paljastamisessa ja torjunnassa. Heidän työhönsä liittyy erityisen suuria riskejä, ja heihin kohdistuu yhä enemmän hyökkäyksiä, surmaamisia ja uhkauksia sekä pelottelua ja häirintää. Tarvitaan vankka suoja- ja suojelujärjestelmä, jotta tutkivat toimittajat voivat täyttää keskeisen valvontatehtävänsä yleistä etua koskevissa asioissa ilman pelkoa siitä, että totuuden etsimisestä ja yleisölle tiedottamisesta rangaistaan.
- (11) Ihmisoikeuksien puolustajien olisi voitava osallistua aktiivisesti julkiseen elämään ja edistää vastuuvastuullisuutta joutumatta pelkäämään uhkailua. Ihmisoikeuksien puolustajia ovat kansalaisyhteiskunnan yksilöt, ryhmät ja järjestöt, jotka edistävät ja suojelevat yleismaailmallisesti tunnustettuja ihmisoikeuksia ja perusvapauksia. Ihmisoikeuksien puolustajat ovat sitoutuneet edistämään ja suojelemaan kansalaisoikeuksia, poliittisia, taloudellisia, sosiaalisia ja kulttuurisia oikeuksia, ympäristö- ja ilmasto-oikeuksia sekä naisten ja hltbiq-henkilöiden oikeuksia ja torjumaan perusoikeuskirjan 21 artiklassa tarkoitettua suoraa ja välillistä syrjintää. Kun otetaan huomioon unionin ympäristö- ja ilmastopolitiikka, huomiota olisi kiinnitettävä myös ympäristöoikeuksien puolustajiin, joilla on tärkeä rooli eurooppalaisissa demokratioissa.
- (12) Myös muita julkiseen keskusteluun merkittävällä tavalla osallistuvia henkilöitä, kuten tiedeyhteisön edustajia, tutkijoita tai taiteilijoita, olisi suojattava riittävästi, sillä hekin voivat joutua SLAPP-kanteiden kohteiksi. Demokraattisessa yhteiskunnassa heidän olisi voitava opettaa, oppia, tutkia, esiintyä ja viestiä ilman kustotoimien pelkoa. Tiedeyhteisön edustajat ja tutkijat osallistuvat merkittävällä tavalla julkiseen keskusteluun ja tiedon levittämiseen, varmistavat, että demokraattinen keskustelu voidaan käydä tietoon perustuen, ja torjuvat disinformaatiota.
- (13) Terve ja kukoistava demokratia edellyttää, että ihmiset voivat osallistua aktiivisesti julkiseen keskusteluun ilman viranomaisten tai muiden vaikutusvaltaisten kotimaisten tai ulkomaisten toimijoiden tarpeetonta puuttumista asiaan. Mielekkään osallistumisen varmistamiseksi ihmisten on voitava saada luotettavaa tietoa, jonka avulla he voivat muodostaa omat mielipiteensä ja käyttää omaa harkintaansa julkisessa tilassa, jossa voidaan ilmaista vapaasti erilaisia näkemyksiä.
- (14) Tämän ympäristön tukemiseksi on tärkeää suojella luonnollisia henkilöitä ja oikeushenkilöitä julkiseen keskusteluun osallistumista vastustavilta väärinkäyttöön perustuvilta oikeudenkäynneiltä. Tällaisia oikeudenkäyntejä ei panna vireille oikeussuojan saamiseksi vaan julkisen keskustelun vaientamiseksi sekä unionin ja kansallisen lainsäädännön rikkomista koskevan tutkinnan ja raportoinnin estämiseksi tyypillisesti häirinnän ja pelottelun keinoin.

- (15) SLAPP-kanteita nostavat tyypillisesti voimakkaat tahot, kuten yksittäiset henkilöt, edunvalvontaryhmät, yhtiöt, poliitikot ja valtion elimet yrittäessään vaientaa julkista keskustelua. Niihin liittyy usein vallan epätasapaino asianosaisten välillä siten, että kantaja on vastaajaa taloudellisesti tai poliittisesti vahvemmassa asemassa. Vaikkei vallan epätasapaino ole välttämätön edellytys näissä tapauksissa, ilmetessään se lisää merkittävästi julkiseen keskusteluun osallistumista vastustavien oikeudenkäyntien aiheuttamia haitallisia vaikutuksia ja lamaannuttavaa vaikutusta. Kantajan taloudellisen edun tai poliittisen vaikutusvallan väärinkäyttö vastaajaa vastaan yhdessä oikeudellisen perusteen puuttumisen kanssa aiheuttavat ilmetessään erityistä huolta, jos kyseisiä väärinkäyttöön perustuvia oikeudenkäyntejä rahoitetaan suoraan tai välillisesti valtioiden talousarvioista ja ne yhdistetään muihin valtiollisiin välillisiin ja suoriin toimenpiteisiin riippumattomia mediaorganisaatioita, riippumatonta journalismia ja kansalaisyhteiskuntaa vastaan.
- (16) Julkiseen keskusteluun osallistumista vastustavat oikeudenkäynnit voivat vahingoittaa julkiseen keskusteluun osallistuvien luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden uskottavuutta ja mainetta ja ehdyttää näiden taloudelliset ja muut voimavarat. Tällaisten menettelyjen seurauksena yleistä etua koskevaan asiaan liittyvien tietojen julkaiseminen voisi lykkääntyä tai estyä kokonaan. Menettelyjen kestolla ja taloudellisella paineella voi olla lamaannuttava vaikutus julkista osallistumista harjoittaviin luonnollisiin henkilöihin ja oikeushenkilöihin. Tällaisten käytäntöjen olemassaololla voi siis olla pelotevaikutus heidän työhönsä, koska se edistää itsesensuuria ennakoitaessa mahdollisia tulevia oikeudenkäyntejä, mikä johtaa julkisen keskustelun köyhtymiseen koko yhteiskunnan vahingoksi.
- (17) Julkiseen keskusteluun osallistumista vastustavien väärinkäyttöön perustuvien oikeudenkäyntien kohteilla voi olla vastassaan samanaikaisia, joskus useilla eri lainkäyttöalueilla vireille pantuja oikeuskäsittelyjä. Tätä direktiiviä sovelletaan ainoastaan siviili- tai kauppaoikeudellisiin riita-asioihin, joilla on rajatylittäviä vaikutuksia, vaikka julkiseen keskusteluun osallistumisen estämiseen, rajoittamiseen tai rankaisemiseen tähtääviin käytäntöihin voi kuitenkin liittyä myös hallinto- tai rikosoikeudellisia tapauksia tai erityyppisten menettelyjen yhdistelmiä. Yhden jäsenvaltion lainkäyttöalueella vireille pantu oikeudenkäynti sellaista henkilöä vastaan, jonka kotipaikka on toisessa jäsenvaltiossa, on yleensä monimutkaisempi ja kalliimpi vastaajalle. Julkiseen keskusteluun osallistumista vastustavien oikeudenkäyntien kantajat voisivat myös käyttää menettelyllisiä välineitä oikeudenkäynnin keston pitkittämiseksi ja kustannusten nostamiseksi ja panna oikeudenkäynnin vireille lainkäyttöalueella, jonka he kokevat tapauksensa kannalta suotuisimmaksi, sen lainkäyttöalueen sijasta, jolla on parhaat edellytykset käsitellä kanne (oikeuspaikkakeinottelu). Taloudellinen paine, menettelyjen kesto ja kirjo, ja rangaistusten uhka ovat tehokkaita välineitä, joilla voidaan pelotella ja vaientaa kriittisiä ääniä. Tällaiset käytännöt aiheuttavat myös tarpeettomia ja haitallisia rasitteita tuomioistuinjärjestelmille ja johtavat niiden resurssien väärinkäyttöön, mikä merkitsee tällaisten järjestelmien väärinkäyttöä.
- (18) Tässä direktiivissä säädettyjä suojatoimia olisi sovellettava kaikkiin luonnollisiin henkilöihin ja oikeushenkilöihin, jotka osallistuvat julkiseen keskusteluun suoraan tai välillisesti. Suojatoimilla olisi myös suojeltava luonnollisia henkilöitä ja oikeushenkilöitä, jotka joko ammattinsa puolesta tai yksityishenkilöinä tukevat tai avustavat toista luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä tai tarjoavat tälle tavaroita tai palveluja tarkoituksissa, jotka liittyvät suoraan julkiseen osallistumiseen yleistä etua koskevassa asiassa; näitä ovat muun muassa lakimiehet, perheenjäsenet, internetpalveluntarjoajat, kustantamot ja kirjapainot, joita vastaan on nostettu kanne tai joita uhataan oikeudenkäynnillä sen vuoksi, että he tai ne tukevat tai avustavat SLAPP-kanteiden kohteena olevia henkilöitä taikka tarjoavat näille tavaroita tai palveluja.
- (19) Tätä direktiiviä olisi sovellettava kaikenlaisiin oikeudellisiin vaatimuksiin ja kanteisiin siviili- ja kauppaoikeudellisissa riita-asioissa, joilla on rajatylittäviä vaikutuksia, riippumatta siitä, millaisessa tuomioistuimessa niitä käsitellään. Näihin kuuluvat myös menettelyt, jotka koskevat välioimia, turvaamistoimia, vastatoimia ja muita tietyn tyyppisiä oikeussuojakeinoja, jotka ovat saatavilla muiden säädösten nojalla. Kun on kyse rikosoikeudenkäynnissä esitetyistä yksityisoikeudellisista vaatimuksista, tätä direktiiviä olisi sovellettava, jos kyseisten vaatimusten käsittelyyn sovelletaan täysimääräisesti siviiliprosessilainsäädäntöä. Direktiiviä ei kuitenkaan pitäisi soveltaa, jos tällaisten vaatimusten käsittelyyn sovelletaan täysimääräisesti tai osittain rikosprosessilainsäädäntöä.
- (20) Tätä direktiiviä ei olisi sovellettava vaatimuksiin, jotka perustuvat valtion vastuuseen teoista tai laiminlyönneistä, jotka on tehty julkista valtaa käytettäessä (*acta iure imperii*), tai valtion puolesta toimivaa virkamiestä vastaan nostettuihin kanteisiin taikka vastuuseen virkamiesten toimista, mukaan lukien julkisesti nimitettyjen viranhaltijoiden vastuu. Jäsenvaltiot voisivat ulottaa tässä direktiivissä säädetyt menettelytakeet koskemaan tällaisia vaatimuksia kansallisen lainsäädännön nojalla. Euroopan unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti tuomioistuinmenettelyt voivat edelleen kuulua tässä direktiivissä tarkoitettujen ”siviili- ja kauppaoikeudellisten asioiden” soveltamisalaan, jos valtio tai julkinen elin on asianosainen ja jos toimia tai laiminlyöntejä ei toteuteta valtion toimivaltaa käytettäessä. Tätä direktiiviä ei tulisi soveltaa rikosoikeudellisiin asioihin tai välimiesmenettelyyn.
- (21) Tässä direktiivissä säädetään vähimmäissäännöt ja sallitaan näin jäsenvaltioiden hyväksyä tai pitää voimassa julkiseen keskusteluun osallistuville henkilöille suotuisampia sääntöjä, mukaan lukien kansalliset säännökset, joilla otetaan käyttöön tehokkaampia menettelytakeita. Tällainen on esimerkiksi vastuujärjestelmä, jolla säilytetään sananvapautta ja tiedonvälityksen vapautta koskeva oikeus ja suojellaan sitä. Tämän direktiivin täytäntöönpanoa ei pitäisi käyttää perusteena kussakin jäsenvaltiossa jo olemassa olevan suojelun tason heikentämiselle.

- (22) Julkisen keskusteluun osallistuminen olisi määriteltävä siten, että sillä tarkoitetaan sitä, että luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö antaa lausumia tai harjoittaa mitä tahansa toimintaa käyttäessään perusoikeuksia, kuten sananvapautta ja tiedonvälityksen vapautta, taiteen ja tutkimuksen vapautta tai kokoontumis- ja yhdistymisvapautta, senhetkistä tai tulevaa yleistä etua koskevassa asiassa, mukaan lukien journalististen, poliittisten, tieteellisten, akateemisten, taiteellisten, selvittävien tai satiiristen julkaisujen, teosten tai tiedonantojen luominen, näyttely, mainonta tai muu edistäminen ja markkinointi. Tulevalla yleisellä edulla tarkoitetaan sitä, että asia ei välttämättä vielä ole yleistä etua koskeva asia mutta siitä voi tulla sellainen, kun suuri yleisö saa siitä tiedon esimerkiksi julkistamisen kautta. Julkiseen keskusteluun osallistumiseen voi myös sisältyä toiminta, joka liittyy akateemisen ja taiteellisen vapauden sekä yhdistymisvapautta ja rauhanomaista kokoontumisvapautta koskevan oikeuden käyttöön, kuten edunvalvontatoiminnan, mielenosoitusten ja protestien järjestäminen tai niihin osallistuminen, tai toiminta, joka perustuu hyvää hallintoa koskevan oikeuden ja tehokkaita oikeussuojakeinoja koskevan oikeuden käyttöön, kuten vaatimusten esittäminen tuomioistuimissa tai hallintoelimissä sekä osallistuminen julkisiin käsittelyihin. Julkiseen osallistumiseen olisi kuuluttava myös valmistelevat, tukevat ja avustavat toimet, joilla on suora ja luontainen yhteys lausumaan tai toimintaan ja jotka ovat SLAPP-kanteiden kohteena julkisen osallistuminen tukahduttamiseksi. Tällaisten toimien olisi oltava suorassa yhteydessä tiettyyn julkiseen keskusteluun osallistumiseen tai perustuttava sopimussuhteeseen SLAPP-kanteen tosiasiallisen kohteen ja sen henkilön välillä, joka vastaa valmistelevista, tukevista ja avustavista toimista. Vaatimusten esittäminen tietyn toimittajan tai ihmisoikeuksien puolustajan sijasta sitä internetalustaa vastaan, jolla nämä julkaisevat julkaisujaan, tai tietyn artikkelin painavaa yritystä tai artikkelia myyvää lehtikioskia vastaan voi olla tehokas tapa estää julkinen osallistuminen, sillä mielipiteitä ei voida julkaista ilman tällaisia palveluja eivätkä ne silloin voi herättää julkista keskustelua. Julkiseen keskusteluun osallistuminen voi kattaa myös muita toimia, joiden tarkoituksena on antaa yleistä mielipidettä koskevaa tietoa tai vaikuttaa yleiseen mielipiteeseen tai edistää yleisön toimintaa, mukaan lukien julkisen tai yksityisen tahon toimintaa, joka koskee yleiseen etuun liittyvää asiaa, kuten tutkimuksen, kyselyjen, kampanjoiden tai muiden yhteisten toimien järjestäminen tai niihin osallistuminen.
- (23) Yleistä etua koskeva asia olisi määriteltävä siten, että se sisältää perusoikeuksien toteutumisen kannalta merkitykselliset asiat. Näitä ovat muun muassa sukupuolten tasa-arvo, suojele sukupuoliustuneelta väkivallalta ja syrjimättömyys sekä oikeusvaltioperiaatteen, tiedotusvälineiden vapauden ja moniarvoisuuden suojele. Kyseiseen käsitteeseen olisi ymmärrettävä sisältyvän myös tavaroiden, tuotteiden tai palvelujen laatu, turvallisuus tai muut merkitykselliset näkökohdat, jos tällaiset asiat ovat merkityksellisiä kansanterveyden, turvallisuuden, ympäristön, ilmaston tai kuluttajien ja työntekijöiden oikeuksien kannalta. Yleistä etua koskevan asian käsitteen olisi katettava puhtaasti yksittäinen riita-asia, jossa osapuolina ovat kuluttaja ja valmistaja tai palveluntarjoaja ja joka koskee tavaraa, tuotetta tai palvelua, vain jos asia sisältää yleistä etua koskevan seikan, esimerkiksi jos se koskee tuotetta tai palvelua, joka ei ole ympäristö- tai turvallisuussuunnitelmien mukainen.
- (24) Sellaisen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön toimintaa, joka on julkisuuden henkilö, olisi myös pidettävä yleistä etua koskevana asiana, koska yleisö voi olla oikeutetusti kiinnostunut siitä. Oikeutetusta kiinnostuksesta ei kuitenkaan ole kyse, jos tällaista henkilöä koskevan lausuman tai toiminnan ainoana tarkoituksena on täyttää tietyn yleisönosan uteliaisuus luonnollisen henkilön yksityiselämää koskevien yksityiskohtien osalta.
- (25) Yleistä etua koskevia asioita voivat olla esimerkiksi lainsäädäntö-, täytäntöönpano- tai lainkäyttöelimestä tai muussa viranomaismenettelyssä käsiteltävät asiat. Esimerkkejä tällaisista asioista voisivat olla ympäristönormeja tai tuoteturvallisuutta koskeva lainsäädäntö, saatuttavan tehtaan tai kaivoksen ympäristölupa tai oikeudenkäynti, jolla on yksittäistapausta laajempi oikeudellinen merkitys, kuten tasa-arvoa, työpaikkasyrjintää, ympäristörikosta tai rahanpesua koskeva asia.
- (26) Väitteitä korruptiosta, petoksesta, kavalluksesta, rahanpesusta, kiristyksestä, pakottamisesta, seksuaalisesta häirinnästä ja sukupuoliustuneesta väkivallasta tai muunlaisesta pelottelusta tai rikollisuudesta, mukaan lukien talousrikollisuus ja ympäristörikokset, pidetään yleistä etua koskevinä asioina. Jos kyseessä oleva laitton teko on yleistä etua koskeva asia, ei pitäisi olla merkitystä sillä, luokitellaanko se kansallisessa lainsäädännössä rikokseksi vai hallinnolliseksi rikkomukseksi.
- (27) Yleistä etua koskevinä asioina pidetään myös toimia, joiden tarkoituksena on suojele Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklaan kirjattuja arvoja ja demokraattisiin prosesseihin puuttumattomuuden periaatetta sekä tarjota yleisölle pääsy tietoon tai helpottaa tätä disinformaation torjumiseksi, mukaan lukien demokraattisten prosessien suojeleminen asiattomalta puuttumiselta.

- (28) Julkiseen keskusteluun osallistumista vastustaviin väärinkäyttöön perustuviin oikeudenkäynteihin liittyy tyypillisesti kantajan vilpillisessä mielessä käyttämä oikeudenkäyntitaktiikka, kuten oikeuspaikan valintaan liittyviä taktiikoita, tukeutuminen yhteen tai useampaan kokonaan tai osittain perusteettomaan vaatimukseen, kohtuuttomien vaatimusten esittäminen, viivytystaktiikat tai päätöksen tekeminen käsittelyn lopettamisesta menettelyn myöhemässä vaiheessa, useiden oikeudenkäyntien vireillepano samankaltaisista asioista ja kohtuuttomien kustannusten aiheuttaminen menettelyn vastaajalle. Kantajan aiempaa toimintaa ja erityisesti mahdollista aiempaa oikeudellista pelottelua olisi myös tarkasteltava määritettäessä, onko oikeudellinen menettely väärinkäyttöä. Kyseisissä oikeudenkäyntitaktiikoissa, joihin yhdistyy usein monenlaista pelottelua, häirintää tai uhkailua ennen oikeudenkäyntiä tai sen aikana, kantajan tarkoituksena ei ole saada oikeussuojaa tai aidosti käyttää mitään oikeutta vaan pyrkiä lamaannuttamaan osallistuminen julkiseen keskusteluun käsillä olevassa asiassa.
- (29) Julkiseen keskusteluun osallistumista vastustavissa oikeudenkäynneissä esitetyt vaatimukset voivat olla täysin tai osittain perusteettomia. Tämä tarkoittaa, ettei vaatimuksen tarvitse välttämättä olla täysin vailla perustetta, jotta se voidaan katsoa väärinkäytöksi. Esimerkiksi vähäinenskin henkilöoikeuksien loukkaaminen voi olla sovellettavan lainsäädännön mukaisesti perusteena kohtuulliselle vahingonkorvausvaatimukselle, mutta kyseessä voi olla väärinkäyttö, jos vaadittu oikeussuojakeino on selvästi kohtuuton. Jos oikeudenkäynnin kantajan esittämät vaatimukset sen sijaan ovat perusteltuja, tällaisia oikeudenkäyntejä ei olisi pidettävä tässä direktiivissä tarkoitettulla tavalla väärinkäyttönä.
- (30) Jos SLAPP-kanteilla on rajatylittävä ulottuvuus, ne ovat monimutkaisempia ja haasteellisempia vastaajille, sillä heidän on vastattava menettelyihin muilla lainkäyttöalueilla, joskus useilla lainkäyttöalueilla samanaikaisesti. Tämä puolestaan aiheuttaa lisäkustannuksia ja -rasitteita, joilla on vieläkin haitallisempia seurauksia. Asialla olisi katsottava olevan rajatylittäviä vaikutuksia, paitsi jos molemmilla asianosaisilla on kotipaikka samassa jäsenvaltiossa kuin asiaa käsittelevällä tuomioistuimella ja jos kaikki muut kyseessä olevan tilanteen kannalta merkitykselliset tekijät sijaitsevat kyseisessä jäsenvaltiossa. Sen määrittäminen, mitkä ovat kyseessä olevan tilanteen kannalta merkitykselliset tekijät riippuen kunkin tapauksen erityisistä olosuhteista, kuuluu tuomioistuimelle. Tässä yhteydessä on lisäksi otettava tarvittaessa huomioon esimerkiksi tietty julkinen osallistuminen tai mahdolliset seikat, jotka viittaavat mahdolliseen väärinkäyttöön, erityisesti silloin, kun useita menettelyjä pannaan vireille useammalla kuin yhdellä lainkäyttöalueella. Tuomioistuimen olisi tehtävä tällainen määrittäminen käytetystä viestintätavasta riippumatta.
- (31) Vastaajien olisi voitava hakea seuraavia menettelytakeita: oikeudenkäyntikulujen ja tapauksen mukaan vahingonkorvausten kattamiseksi annettava vakuus, ilmeisen perusteettomien vaatimusten hylkääminen varhaisessa vaiheessa, ja oikeussuojakeinot eli oikeudenkäyntikulujen korvaaminen, seuraamukset tai muut yhtä tehokkaat asianmukaiset toimenpiteet. Tällaisia menettelytakeita olisi sovellettava perusoikeuskirjan 47 artiklassa vahvistetun tehokkaita oikeussuojakeinoja ja puolueetonta tuomioistuinta koskevan oikeuden mukaisesti siten, että tuomioistuimelle annetaan harkintavalta tutkia asianmukaisesti kussakin yksittäistapauksessa käsiteltävänä oleva asia ja sallitaan sen näin hylätä ilmeisen perusteettomat vaatimukset varhaisessa vaiheessa rajoittamatta oikeussuojan tosiasiallista saatavuutta.
- (32) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että kaikki tässä direktiivissä säädetyt menettelytakeet ovat sellaisten luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden saatavilla, joita vastaan on pantu vireille oikeudenkäynti näiden julkiseen keskusteluun osallistumisen vuoksi, ja että näiden takeiden käyttäminen ei ole kohtuuttoman vaikeaa. Kansallisessa lainsäädännössä olisi vahvistettava ja pidettävä voimassa erityiset oikeudenkäyntejä koskevat säännöt, muoto ja keinot, joiden mukaisesti asiaa käsittelevä tuomioistuin käsittelee menettelytakeita koskevat hakemukset. Jäsenvaltiot voisivat esimerkiksi soveltaa voimassa olevia sääntöjä todisteiden käsittelystä riita-asioiden oikeudenkäynneissä arvioidessaan sitä, täyttyvätkö menettelytakeiden soveltamisen edellytykset, tai ne voisivat vahvistaa tältä osin erityiset säännöt.
- (33) Sen varmistamiseksi, että vakuutta ja varhaisessa vaiheessa hylkäämistä koskevat hakemukset käsitellään nopeutetusti, jäsenvaltiot voivat asettaa määräaikoja istuntojen järjestämiselle tai tuomioistuimen päätöksenteolle. Ne voivat myös ottaa käyttöön välitoimia koskevia menettelyjä vastaavia järjestelmiä. Jotta menettely saataisiin päätökseen mahdollisimman nopeasti, jäsenvaltioiden olisi kansallisen prosessilainsäädäntönsä mukaisesti pyrittävä varmistamaan, että myös silloin, kun vastaaja on hakenut oikeussuojakeinoja tämän direktiivin nojalla, päätös tällaisesta hakemuksesta tehdään nopeutetusti muun muassa käyttämällä kansallisen lainsäädännön mukaisia jo olemassa olevia nopeutetun käsittelyn menettelyjä.
- (34) Joissakin julkiseen keskusteluun osallistumista vastustavissa väärinkäyttöön perustuvissa oikeudenkäynneissä kantajat peruuttavat tai muuttavat vaatimuksia tai kanneperusteita tarkoituksellisesti välttääkseen sen, että tuomioistuin määrää voittaneelle asianosaiselle korvauksen oikeudenkäyntikuluista. Joissakin jäsenvaltioissa kyseinen oikeudellinen taktiikka voisi viedä vastaajalta mahdollisuuden saada korvaus oikeudenkäyntikuluista. Rajoittamatta asianosaisten mahdollisuutta hallita menettelyn kulkua tällaiset peruuttamiset ja muutokset, jos niistä säädetään kansallisessa lainsäädännössä, eivät sen vuoksi saisi vaikuttaa vastaajan mahdollisuuteen hakea oikeussuojakeinoja julkiseen keskusteluun osallistumista vastustavilta väärinkäyttöön perustuvilta oikeudenkäyneiltä suojautuakseen kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Tämä ei saisi vaikuttaa jäsenvaltioiden mahdollisuuteen säätää, että menettelytakeita voidaan määrätä viran puolesta.

- (35) Suojan tason parantamiseksi yhdistysten, järjestöjen, ammattiliittojen ja muiden yhteisöjen, joilla on kansallisessa lainsäädännössään vahvistettujen perusteiden mukaisesti oikeutettu etu suojella tai edistää julkiseen keskusteluun osallistuvien henkilöiden oikeuksia, olisi vastaajan suostumuksella voitava tukea vastaajaa julkiseen keskusteluun osallistumiseen liittyvissä oikeudenkäynneissä. Kyseisellä tuella olisi varmistettava, että tällaisten yhteisöjen erityisasiantuntemusta voidaan hyödyntää tällaisissa oikeudenkäynneissä sen arvioimiseksi tuomioistuimessa, onko asiassa kyse väärinkäytöstä tai onko vaatimus ilmeisen perusteeton. Tällainen tuki voisi käsittää esimerkiksi asian kannalta merkityksellisen tiedon antamisen, osallistumisen oikeudenkäynteihin vastaajan tukemiseksi tai muun kansallisessa lainsäädännössä säädetyn tuen muodon. Kansallisessa lainsäädännössä olisi säädettävä edellytyksistä, joiden mukaisesti kansalaisjärjestöt voivat tukea vastaajaa, ja tukea koskevista menettelyvaatimuksista, kuten tarvittaessa määräajoista. Tämä ei saisi rajoittaa muussa unionin tai kansallisessa lainsäädännössä taattuja voimassa olevia edustus- ja väliintulo-oikeuksia. Jäsenvaltiot, jotka eivät ole vahvistaneet perusteita tukemisen edellytyksenä olevalle oikeutetulle edulle, voivat hyväksyä sen, että yhteisöt yleensä voivat tukea vastaajaa tämän direktiivin mukaisesti.
- (36) Jotta vastaajalle voitaisiin tarjota lisätakeita, olisi voitava antaa vakuus, jolla katetaan arvioitua oikeudenkäyntikulut, joihin voivat sisältyä vastaajalle oikeudellisesta avustamisesta aiheutuneet kulut ja, jos kansallisessa lainsäädännössä niin säädetään, arvioitua vahingonkorvaukset. On kuitenkin löydettävä tasapaino tämän toimenpiteen ja oikeussuojan saatavuutta koskevan kantajan oikeuden välillä. Asiaa käsittelevän tuomioistuimen olisi voitava määrätä, silloin kun se katsoo sen asianmukaiseksi, että kantaja antaa vakuuden, jos tietyt seikat viittaavat siihen, että kyseessä on väärinkäyttöön perustuva oikeudenkäynti, tai jos vaarana on, ettei vastaaja saa korvauksia, tai jos asianosaisten taloudellinen tilanne aiheuttaa riskin tai vakuudelle on muita vastaavia kansallisessa lainsäädännössä säädettyjä perusteita. Vakuuden antaminen ei edellytä asiakysymystä koskevan ratkaisun antamista, vaan se toimii turvaamistoimenä, jolla varmistetaan menettelyn väärinkäytön toteavan lopullisen päätöksen vaikutukset ja joka kattaa vastaajalle aiheutuneet oikeudenkäyntikulut ja, jos niistä säädetään kansallisessa lainsäädännössä, mahdolliset korvaukset vastaajalle aiheutuneesta vahingosta erityisesti, jos olemassa on riski peruuttamattomasta haitasta. Jäsenvaltioiden olisi voitava päättää, onko tuomioistuimen määrättävä vakuus omasta aloitteestaan vai vastaajan pyynnöstä. Jos kansallisessa lainsäädännössä niin säädetään, vastaajalle olisi voitava antaa vakuus oikeudenkäynnin missä tahansa vaiheessa.
- (37) Päätöksen, jolla vaatimus hylätään varhaisessa vaiheessa, olisi oltava asiakysymystä koskeva ratkaisu, joka tehdään asianmukaisen tutkinnan päätteeksi. Jäsenvaltioiden olisi hyväksyttävä uusia sääntöjä tai sovellettava kansallisen lainsäädännön voimassa olevia sääntöjä, jotta tuomioistuin voi päättää hylätä ilmeisen perusteettomat vaatimukset heti, kun se on saanut tarvittavat tiedot päätöksen perustelemiseksi. Tällaisen hylkäämisen olisi tapahduttava mahdollisimman varhaisessa vaiheessa oikeudenkäyntiä, mutta se voidaan tehdä myöhemmässäkin vaiheessa riippuen siitä, milloin tuomioistuin on saanut tarvittavat tiedot, kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Varhaisessa vaiheessa hylkäämisen mahdollisuus ei estä soveltamasta kansallisia sääntöjä, joiden mukaan kansalliset tuomioistuimet voivat arvioida kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset jo ennen oikeudenkäynnin aloittamista.
- (38) Jos vastaaja on hakenut vaatimuksen hylkäämistä ilmeisen perusteettomana, tuomioistuimen olisi käsiteltävä hakemus nopeutetusti kansallisen lainsäädännön mukaisesti, jotta nopeutetaan sen arviointia, onko vaatimus ilmeisen perusteeton, ottaen huomioon asian erityiset olosuhteet.
- (39) Siviiliprosessin yleisten periaatteiden mukaisesti kantajalla, joka esittää vaatimuksen julkiseen keskusteluun osallistuvaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä vastaan, olisi oltava todistustaakka siitä, että tällainen vaatimus on perusteltu. Jos vastaaja on hakenut hylkäämistä varhaisessa vaiheessa, välttääkseen kyseisen hylkäämisen varhaisessa vaiheessa kantajalla olisi oltava velvollisuus perustella vaatimus ainakin siinä määrin, että tuomioistuimen on mahdollista todeta, että vaatimus ei ole ilmeisen perusteeton.
- (40) Päätökseen, jolla vaatimus hylätään varhaisessa vaiheessa, olisi voitava hakea muutosta. Myös päätökseen, jolla hylätään vaatimus kanteen hylkäämisestä varhaisessa vaiheessa, voisi hakea muutosta kansallisen lainsäädännön mukaisesti.
- (41) Jos tuomioistuin on todennut oikeudenkäynnin väärinkäytön, oikeudenkäyntikuluihin olisi sisällyttävä kaikki oikeudenkäynnistä aiheutuneet erityyppiset kulut, jotka voidaan kansallisen lainsäädännön nojalla korvata, mukaan lukien vastaajalle aiheutuneet oikeudellisesta avustamisesta aiheutuneet kulut kokonaisuudessaan, paitsi jos ne ovat kohtuuttomat. Jos kansallisessa lainsäädännössä ei säädetä oikeudellisesta avustamisesta aiheutuneiden kulujen täysimääräistä korvaamista lakisääteisiä maksutaulukoita ylittävältä osalta, jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että kantaja vastaa kaikista tällaisista kuluista muilla kansallisen lainsäädännön nojalla käytettävissä olevilla keinoilla. Oikeudellisesta avustamisesta aiheutuneita kuluja ei kuitenkaan pitäisi korvata täysimääräisesti, jos tällaiset kulut ovat kohtuuttomia, esimerkiksi kun on sovittu suhteettomista maksuista. Tuomioistuimen olisi tehtävä oikeudenkäyntikuluja koskevat ratkaisut kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

- (42) Kun tuomioistuimille annetaan mahdollisuus määrätä seuraamuksia tai muita yhtä tehokkaita asianmukaisia toimenpiteitä, päätavoitteena on saada mahdolliset kantajat luopumaan panemasta vireille julkiseen keskusteluun osallistumista vastustavia väärinkäyttöön perustuvia oikeudenkäyntejä. Muiden asianmukaisten toimenpiteiden, kuten vahingonkorvauksen maksamisen tai tuomioistuinratkaisun julkaisemisen, jos niistä säädetään kansallisessa lainsäädännössä, olisi oltava yhtä tehokkaita kuin seuraamukset. Jos tuomioistuin on todennut oikeudenkäynnin väärinkäytöksi, tällaiset seuraamukset tai muut yhtä tehokkaat asianmukaiset toimenpiteet olisi määritettävä tapauskohtaisesti, niiden olisi oltava oikeassa suhteessa yksilöidyn väärinkäytön luonteeseen ja seikkoihin, jotka viittaavat yksilöityyn väärinkäyttöön, ja niissä olisi otettava huomioon kyseisen oikeudenkäynnin mahdollinen haitallinen tai lamaannuttava vaikutus suhteessa julkiseen keskusteluun osallistumiseen tai vallan epätasapainoa hyödyntäneen kantajan taloudellinen tilanne. Jäsenvaltioiden pitäisi voida päättää, miten mahdolliset rahamäärät maksetaan.
- (43) Rajatylittävissä tilanteissa on myös tärkeää tunnistaa uhka, joka aiheutuu kolmansissa maissa nostetuista SLAPP-kanteista, jotka kohdistuvat sellaisiin toimittajiin, ihmisoikeuksien puolustajiin ja muihin julkiseen keskusteluun osallistuviin henkilöihin, joiden kotipaikka on unionissa. Kolmansissa maissa vireille pantujen SLAPP-kanteiden yhteydessä julkiseen keskusteluun osallistuville henkilöille voidaan määrätä kohtuuttoman suuria vahingonkorvauksia. Oikeudenkäynnit kolmansissa maissa ovat SLAPP-kanteiden kohteiden näkökulmasta monimutkaisempia ja kalliimpia. Jotta voidaan suojella demokratiaa ja oikeutta sananvapauteen ja tiedonvälityksen vapauteen unionissa sekä välttää se, että oikeudenkäyntien käyttö muilla lainkäyttöalueilla heikentäisi tässä direktiivissä säädettyjä suojatoimia, on tärkeää tarjota suoja myös sellaisia ilmeisen perusteettomia vaatimuksia ja julkiseen keskusteluun osallistumista vastustavia väärinkäyttöön perustuvia oikeudenkäyntejä vastaan, jotka on pantu vireille kolmansissa maissa. Jäsenvaltioiden tehtävänä on päättää, kieltäytyvätkö ne tunnustamasta ja panemasta täytäntöön kolmannessa maassa annettua tuomiota selkeästi oikeusjärjestyksen perusteiden (*ordre public*) vastaisena vai jonkin erillisen kieltäytymisperusteen perusteella.
- (44) Tällä direktiivillä luodaan uusi erityinen toimivaltaperuste sen varmistamiseksi, että SLAPP-kanteiden kohteilla, joiden kotipaikka on unionissa, on käytettävissään unionissa tehokkaat oikeussuojakeinot sellaisia julkiseen keskusteluun osallistumista vastustavia väärinkäyttöön perustuvia oikeudenkäyntejä vastaan, jotka kantaja, jonka kotipaikka on unionin ulkopuolella, panee vireille kolmannen maan tuomioistuimessa. Toimivaltaperustetta olisi sovellettava riippumatta siitä, onko päätös vasta tekeillä vai onko se lopullinen, sillä SLAPP-kanteiden kohteille voi aiheutua vahinkoa ja kuluja heti oikeudenkäynnin alusta alkaen ja jopa silloin kun ratkaisua ei edes tehdä, esimerkiksi jos vaatimus peruutetaan. Jäsenvaltioiden olisi voitava kuitenkin päättää rajoittaa toimivallan käyttöä siksi aikaa, kun asian käsittely on vielä vireillä kolmannessa maassa, kansallisen lainsäädännön mukaisesti esimerkiksi säätämällä asian käsittelyn lykkäämisestä jäsenvaltiossa. Tämän erityisen toimivaltaperusteen nojalla SLAPP-kanteiden kohteet, joiden kotipaikka on unionissa, voivat vaatia kotipaikkansa tuomioistuimissa korvausta vahingoista ja kuluista, jotka ovat aiheutuneet tai joiden voidaan kohtuudella odottaa aiheutuvan oikeudenkäynnistä kolmannen maan tuomioistuimessa. Kyseisen erityisen toimivaltaperusteen tarkoituksena on toimia pelotteena sellaisia SLAPP-kanteita ja tällaisissa oikeudenkäynneissä annettua ratkaisua vastaan, jotka on nostettu kolmansissa maissa sellaisia henkilöt, joiden kotipaikka on unionissa, ja siihen olisi voitava vedota esimerkiksi silloin, kun kantajalla, jonka kotipaikka on unionin ulkopuolella, on omaisuutta unionissa. Tämän direktiivin kyseistä erityistä toimivaltaperustetta koskeva säännös ei saisi koskea sovellettavaa lainsäädäntöä eikä aineellista oikeutta vahingonkorvausten alalla sellaisenaan.
- (45) Tämä direktiivi ei saisi vaikuttaa seuraavien soveltamiseen: kolmansien maiden ja unionin tai tietyn jäsenvaltion välillä ennen tämän direktiivin voimaantuloa tehdyt kahden- ja monenväliset yleissopimukset ja sopimukset, mukaan lukien vuonna 2007 tehty Luganon yleissopimus, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 351 artiklan mukaisesti.
- (46) Jäsenvaltioiden olisi asetettava saataville tiedot käytettävissä olevista menettelytakeista, oikeussuojakeinoista ja olemassa olevista tukitoimenpiteistä yhteen paikkaan eli niin kutsuttuun keskitettyyn yhteyspisteeseen, jotta SLAPP-kanteiden kohteena olevat henkilöt saavat helposti ja maksutta kaikki asiaankuuluvat tiedot, joista voisi olla heille apua. SLAPP-kanteille on tyypillistä, että niiden kohteille aiheutuu vakavia taloudellisia seurauksia sekä psyykkistä haittaa ja mainehaittaa. Tällaisen haitan aiheuttaminen on yksi SLAPP-kanteiden kantajien tavoitteista, kun nämä panevat vireille julkiseen keskusteluun osallistumista vastustavia väärinkäyttöön perustuvia oikeudenkäyntejä. Sen vuoksi keskitetyn asiointipisteen kautta toimitettaviin tietoihin olisi sisällyttävä olemassa olevat tukimekanismit, esimerkiksi tiedot asiaankuuluvista järjestöistä ja yhdistyksistä, jotka tarjoavat oikeudellista tai taloudellista apua ja psykologista tukea SLAPP-kanteiden kohteille. Tässä direktiivissä ei määritellä kyseisen keskitetyn yhteyspisteen muotoa.
- (47) Asiaa koskevien tuomioistuinratkaisujen julkaisemisen tarkoituksena on lisätä tietoisuutta SLAPP-kanteista ja tarjota tietolähde SLAPP-kanteista tuomioistuimille, oikeusalan ammattilaisille ja yleisölle. Tällaisessa julkaisemisessa olisi noudatettava henkilötietojen suojaa koskevia unionin ja kansallista lainsäädäntöä, ja julkaisuun voitaisiin käyttää asianmukaisia kanavia, kuten olemassa olevia oikeustietokantoja tai Euroopan oikeusportaalia. Hallinnollisen taakan rajoittamiseksi jäsenvaltioita olisi vaadittava julkaisemaan ainakin kansallisten muutoksenhakutuomioistuinten tai ylimmän oikeusasteen tuomiot.

- (48) Niiden tietojen tyyppi, joka jäsenvaltioiden on määrä kerätä tämän direktiivin nojalla, jos tällaisia tietoja on saatavilla, koskee rajallista määrää keskeisiä seikkoja, kuten julkiseen keskusteluun osallistumista vastustavien väärinkäyttöön perustuvien oikeudenkäyntien määrää, joka on luokiteltu vastaajien ja kantajien sekä tällaisten oikeudenkäyntien vireillepanossa käytettyjen kanteiden tyyppin mukaan. Tällaisten tietojen avulla seurataan SLAPP-kanteita ja niiden määrän kasvua unionissa ja annetaan siten viranomaisille ja muille asiaankuuluville sidosryhmille tietoa, joka auttaa niitä määrittämään SLAPP-kanteiden määrän ja lisäämään ymmärtämystä tällaisista kanteista sekä antamaan tarvittavaa tukea SLAPP-kanteiden kohteille. Oikeudenkäytön digitalisointi helpottaisi tietojen saatavuutta.
- (49) Komission suositus (EU) 2022/758 ⁽⁵⁾ on osoitettu jäsenvaltioille ja tarjoaa kattavan toimenpidepaketin, johon kuuluvat koulutus, tietoisuuden lisääminen, julkiseen keskusteluun osallistumista vastustavien väärinkäyttöön perustuvien oikeudenkäyntien kohteiden tukeminen, tiedonkeruu sekä julkiseen keskusteluun osallistumista vastustavia oikeudenkäyntejä koskeva raportointi ja seuranta. Kun komissio laatii kertomuksen tämän direktiivin soveltamisesta ottaen huomioon myös kunkin jäsenvaltion kansallisen kontekstin, mukaan lukien komission suosituksen (EU) 2022/758 täytäntöönpano, sen olisi laadittava kertomuksesta erillinen helpokäyttöisessä muodossa oleva tiivistelmä, joka sisältää keskeiset tiedot tässä direktiivissä säädettyjen suoja-toimien käytöstä jäsenvaltioissa. Komission olisi julkaistava sekä kertomus että tiivistelmä asianmukaisten kanavien kautta, myös Euroopan oikeusportaalissa.
- (50) Tällä direktiivillä ei saisi rajoittaa suojaa, jota julkiseen keskusteluun osallistuvilla luonnollisilla henkilöillä ja oikeushenkilöillä annetaan muissa unionin säädöksissä, joissa säädetään suotuisammista säännöistä. Tällä direktiivillä ei etenkään pyritä heikentämään tai rajoittamaan oikeuksia, kuten oikeutta sananvapauteen ja tiedonvälityksen vapauteen, eikä sillä pyritä millään tavoin heikentämään suojaa, josta säädetään unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2019/1937 ⁽⁶⁾, sellaisena kuin se on pantu täytäntöön kansallisessa lainsäädännössä. Tilanteissa, jotka kuuluvat sekä tämän direktiivin että direktiivin (EU) 2019/1937 soveltamisalaan, olisi sovellettava kummassakin säädöksessä tarjottua suojaa.
- (51) Tuomioistuimen toimivaltaa ja sovellettavaa lakia asetuksissa (EU) N:o 1215/2012 ja (EY) N:o 864/2007 mainituissa tapauksissa noudatettavat koskevat säännöt voivat olla merkityksellisiä SLAPP-kanteiden tapauksissa. Sen vuoksi on tärkeää, että näiden asetusten mahdollisessa tulevassa uudelleentarkastelussa arvioidaan myös tuomioistuimen toimivaltaa ja sovellettavaa lakia koskeviin sääntöihin liittyviä SLAPP-näkökohtia.
- (52) Tämä direktiivi on yhdenmukainen perusoikeuksien, perusoikeuskirjan ja unionin oikeuden yleisten periaatteiden kanssa. Tätä direktiiviä olisi sen vuoksi tulkittava ja sovellettava kyseisten perusoikeuksien mukaisesti, mukaan luettuina oikeus sananvapauteen ja tiedonvälityksen vapauteen sekä tehokkaita oikeussuojakeinoja, puolueetonta tuomioistuinta ja oikeussuojan saatavuutta koskevat oikeudet. Kaikkien asianomaisten viranomaisten olisi tätä direktiiviä täytäntöön pannessaan niissä tilanteissa, joissa asiaan liittyvät perusoikeudet ovat ristiriidassa keskenään, saavutettava oikeudenmukainen tasapaino kyseisten oikeuksien välillä suhteellisuusperiaatteen mukaisesti.
- (53) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen, direktiivi ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan.
- (54) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevan 3 artiklan mukaisesti Irlanti on 6 päivänä heinäkuuta 2022 päivätyllä kirjeellä ilmoittanut haluavansa osallistua tämän direktiivin hyväksymiseen ja soveltamiseen.
- (55) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitteita niiden kansallisessa prosessilainsäädännössä olevien erojen vuoksi, vaan ne voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla, koska tässä direktiivissä vahvistetaan yhteiset vähimmäisvaatimukset kansallisille menettelytakeille rajatylittävissä siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi,

⁽⁵⁾ Komission suositus (EU) 2022/758, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2022, julkista osallistumista harjoittavien toimittajien ja ihmisoikeuksien puolustajien suojelemisesta ilmeisen perusteettomilta tai aiheettomilta kanteilta ("strategiset häirintätarkoituksessa nostetut kanteet") (EUVL L 138, 17.5.2022, s. 30).

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1937, annettu 23 päivänä lokakuuta 2019, unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta (EUVL L 305, 26.11.2019, s. 17).

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I LUKU

Yleiset säännökset

1 artikla

Kohde

Tässä direktiivissä säädetään suojatoimista ilmeisen perusteettomia vaatimuksia tai väärinkäyttöön perustuvia oikeudenkäyntejä vastaan sellaisissa siviilioikeudellisissa asioissa, joilla on rajatylittäviä vaikutuksia ja joissa kohteena ovat luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt julkiseen keskusteluun osallistumisensa vuoksi.

2 artikla

Soveltamisala

Tätä direktiiviä sovelletaan siviili- tai kauppaoikeudellisiin riita-asioihin, joilla on rajatylittäviä vaikutuksia, mukaan lukien menettelyt, jotka koskevat välitoimia, turvaamistoimia ja vastatoimia, riippumatta siitä, millaisessa tuomioistuimessa niitä käsitellään. Sitä ei sovelleta etenkin vero- tai tulliasioihin eikä hallinto-oikeudellisiin asioihin eikä valtion vastuuseen teoista ja laiminlyönneistä, jotka on tehty julkista valtaa käyttäessä (*acta iure imperii*). Tätä direktiiviä ei sovelleta rikosasioihin tai välimiesmenettelyyn, eikä se rajoita rikosprosessilainsäädännön soveltamista.

3 artikla

Vähimmäisvaatimukset

1. Jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön tai pitää voimassa säännöksiä, jotka ovat suotuisampia julkiseen keskusteluun osallistuville henkilöille, kun on kyse tällaisten henkilöiden suojelemisesta ilmeisen perusteettomilta vaatimuksilta tai julkiseen keskusteluun osallistumista vastustavilta väärinkäyttöön perustuvilta oikeudenkäynneiltä siviilioikeudellisissa asioissa, mukaan lukien kansalliset säännökset, joilla vahvistetaan tehokkaammat menettelytakeet, jotka liittyvät sananvapautta ja tiedonvälityksen vapautta koskevaan oikeuteen.

2. Tämän direktiivin täytäntöönpano ei ole missään tapauksessa peruste alentaa jäsenvaltioissa jo saavutettua suojatoimien tasoa tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvissa asioissa.

4 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan

- 1) "julkiseen keskusteluun osallistumisella" luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön sananvapautta ja tiedonvälityksen vapautta, taiteen ja tutkimuksen vapautta tai kokoontumis- ja yhdistymisvapautta koskevan oikeuden käyttämisen yhteydessä antamia lausumia tai harjoittamaa toimintaa ja mitä tahansa siihen suoraan liittyvää valmistelemaa, tukevaa tai avustavaa toimea yleistä etua koskevassa asiassa;
- 2) "yleistä etua koskevalla asialla" asiaa, joka vaikuttaa yleisöön siinä määrin, että yleisö voi oikeutetusti olla kiinnostunut siitä, muun muassa seuraavilla aloilla:
 - a) perusoikeudet, kansanterveys, turvallisuus, ympäristö tai ilmasto;
 - b) julkisuudessa olevan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön toiminta julkisella tai yksityisellä sektorilla;
 - c) lainsäädäntö-, täytäntöönpano- tai lainkäyttöelimestä tai muussa viranomaismenettelyssä käsiteltävät asiat;
 - d) väitteet korruptiosta, petoksesta tai mahdollisista muista rikoksista tai tällaisiin asioihin liittyvistä hallinnollisista rikkomuksista;

- e) toimet, joilla pyritään suojelemaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklaan kirjattuja arvoja, mukaan lukien demokraattisten prosessien suojaaminen epäasianmukaiselta vaikuttamiselta, erityisesti torjumalla disinformaatiota;
- 3) ”julkiseen keskusteluun osallistumista vastustavilla väärinkäyttöön perustuvilla oikeudenkäynneillä” oikeudenkäyntejä, joita ei aidosti panna vireille jonkin oikeuden vaatimiseksi tai käyttämiseksi vaan joiden pääasiallisena tarkoituksena on estää tai rajoittaa osallistumista julkiseen keskusteluun taikka rangaista siitä hyödyntäen usein vallan epätasapainoa asianosaisten välillä ja jotka perustuvat perättömiin väitteisiin. Viitteitä tällaisesta tarkoituksesta voivat olla esimerkiksi:
- a) kanteen tai sen osan suhteeton, liiallinen tai kohtuuton luonne, mukaan luettuna riidan kohteen kohtuuttoman suuri arvo;
- b) kantajan tai kantajaan yhteydessä olevien asianosaisten muut samankaltaisissa asioissa vireille panemat useat oikeudenkäynnit;
- c) kantajan tai kantajan edustajien harjoittama pelottelu, häirintä tai uhkailu ennen oikeudenkäyntiä tai sen aikana sekä kantajan samankaltainen käyttäytyminen samankaltaisissa tai rinnakkaisissa tapauksissa;
- d) vilpillisessä mielessä käytetyt oikeudenkäyntitaktikat, kuten menettelyjen viivyttäminen, vilpillinen tai väärinkäyttöön perustuva oikeuspaikkakeinottelu taikka vilpillisessä mielessä tapahtuva käsittelyn lopettaminen oikeudenkäynnin myöhemmässä vaiheessa.

5 artikla

Asiat, joilla on rajat ylittäviä vaikutuksia

1. Tämän direktiivin soveltamiseksi asialla katsotaan olevan rajatylittäviä vaikutuksia, paitsi jos molemmilla asianosaisilla on kotipaikka samassa jäsenvaltiossa kuin asiaa käsittelevällä tuomioistuimella ja jos kaikki muut kyseessä olevan tilanteen kannalta merkitykselliset seikat liittyvät pelkästään kyseiseen jäsenvaltioon.
2. Kotipaikka määritellään asetuksen (EU) N:o 1215/2012 mukaisesti.

II LUKU

Menettelytakeita koskevat yhteiset säännöt

6 artikla

Menettelytakeita koskevat hakemukset

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kun luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä vastaan pannaan vireille oikeudenkäyntejä näiden julkiseen keskusteluun osallistumisen vuoksi, nämä voivat hakea kansallisen lainsäädännön mukaisesti
- a) 10 artiklassa säädettyä vakuutta;
- b) III luvussa säädettyä ilmeisen perusteettomien kanteiden hylkäämistä varhaisessa vaiheessa;
- c) IV luvussa säädettyjä oikeussuojakeinoja julkiseen keskusteluun osallistumista vastustavia väärinkäyttöön perustuvia oikeudenkäyntejä vastaan.
2. Jäsenvaltiot voivat säätää, että asiaa käsittelevä tuomioistuin voi toteuttaa III ja IV luvuissa säädettyjä menettelytakeita koskevia toimenpiteitä viran puolesta.

7 artikla

Menettelytakeita koskevien hakemusten nopeutettu käsittely

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 6 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdan mukaiset hakemukset käsitellään nopeutetusti kansallisen lainsäädännön mukaisesti, ottaen huomioon tapauksen olosuhteet, oikeus tehokkaisesti oikeussuojakeinoin ja oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaiset hakemukset voidaan käsitellä myös nopeutetusti mahdollisuuksien mukaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti, ottaen huomioon tapauksen olosuhteet, oikeus tehokkaiseen oikeussuojakeinoihin ja oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin.

8 artikla

Vaitimusten tai kanneperusteiden myöhemmät muutokset

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä vastaan näiden julkiseen keskusteluun osallistumisen vuoksi vireille pannuissa oikeudenkäynneissä kantajan vaatimuksiin tai kanneperusteisiin myöhemmin tekemät muutokset, mukaan lukien vaatimusten peruuttaminen, eivät vaikuta vastaajan mahdollisuuteen hakea IV luvussa säädettyjä oikeussuojakeinoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Ensimmäinen kohta ei rajoita 6 artiklan 2 kohdan soveltamista.

9 artikla

Vastaajan tukeminen oikeudenkäynnissä

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tuomioistuimissa, jossa luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä vastaan on pantu vireille oikeudenkäynti näiden julkiseen keskusteluun osallistumisen vuoksi, voi hyväksyä sen, että yhdistykset, järjestöt, ammattiliitot ja muut yhteisöt, joilla on niiden kansallisessa lainsäädännössä vahvistettujen perusteiden mukaisesti oikeutettu etu suojella tai edistää julkiseen keskusteluun osallistuvien henkilöiden oikeuksia, voivat tukea vastaajaa tämän suostumuksella tai antaa tietoja kyseisessä oikeudenkäynnissä kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

10 artikla

Vakuus

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tuomioistuimissa, jossa on pantu vireille oikeudenkäynti luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä vastaan näiden julkiseen keskusteluun osallistumisen vuoksi, voi, sanotun kuitenkin vaikuttamatta oikeussuojan saatavuutta koskevaan oikeuteen, vaatia kantajaa antamaan vakuuden, jolla katetaan arvioitua oikeudenkäyntikulut, joihin voivat sisältyä vastaajalle oikeudellisesta avustamisesta aiheutuneet kulut ja, jos kansallisessa lainsäädännössä niin säädetään, vahingonkorvaukset.

III LUKU

Ilmeisen perusteettomien vaatimusten hylkääminen varhaisessa vaiheessa

11 artikla

Hylkääminen varhaisessa vaiheessa

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tuomioistuimet voivat asianmukaisen tutkinnan päätteeksi kansallisen lainsäädännön mukaisesti hylätä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa oikeudenkäyntiä julkiseen keskusteluun osallistumista vastustavat vaatimukset ilmeisen perusteettomina.

12 artikla

Todistustaakka ja näytön esittäminen vaatimusten tueksi

1. Todistustaakka siitä, että vaatimus on perusteltu, on kanteen nostaneella kantajalla.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että jos vastaaja on vaatinut vaatimuksen hylkäämistä varhaisessa vaiheessa, kantajan on esitettävä näyttöä vaatimukselleen, jotta tuomioistuin voi arvioida, onko vaatimus ilmeisen perusteeton.

13 artikla

Muutoksenhaku

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 11 artiklan mukaiseen päätökseen, jolla vaatimus hylätään varhaisessa vaiheessa, voidaan hakea muutosta.

IV LUKU

Oikeussuojakeinot julkiseen keskusteluun osallistumista vastustavia väärinkäyttöön perustuvia oikeudenkäyntejä vastaan

14 artikla

Kulujen korvaaminen

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kantaja, joka on pannut vireille julkiseen keskusteluun osallistumista vastustavan väärinkäyttöön perustuvan oikeudenkäynnin, voidaan velvoittaa vastaamaan kaikentyyppisistä oikeudenkäyntikuluista, jotka voidaan kansallisen lainsäädännön nojalla korvata, mukaan lukien vastaajalle oikeudellisesta avustamisesta aiheutuneet kulut, paitsi jos tällaiset kulut ovat kohtuuttoman suuret.
2. Jos kansallisessa lainsäädännössä ei taata oikeudellisesta avustamisesta aiheutuneiden kulujen täysimääräistä korvaamista lakisääteisiä maksutaulukoita ylittävältä osalta, jäsenvaltioiden on varmistettava, että tällaiset kulut katetaan täysimääräisesti, paitsi jos ne ovat kohtuuttoman suuret, muilla kansallisen lainsäädännön nojalla käytettävissä olevilla keinoilla.

15 artikla

Seuraamukset tai muut yhtä tehokkaat asianmukaiset toimenpiteet

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tuomioistuimet, jotka käsittelevät julkiseen keskusteluun osallistumista vastustavaa väärinkäyttöön perustuvaa oikeudenkäyntiä, voivat määrätä kyseisen oikeudenkäynnin vireille panneelle osapuolelle tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia tai muita yhtä tehokkaita asianmukaisia toimenpiteitä, mukaan lukien vahingonkorvauksen maksaminen tai tuomioistuinratkaisun julkaiseminen, jos kansallisessa lainsäädännössä niin säädetään.

V LUKU

Suoja kolmansien maiden tuomioistuinten antamia tuomioita vastaan

16 artikla

Kolmannen maan tuomioistuimen antaman tuomion tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta kieltäytymisen perusteet

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kieltäydytään tunnustamasta ja panemasta täytäntöön tuomio, joka on annettu kolmannessa maassa julkiseen keskusteluun osallistumista vastustavassa oikeudenkäynnissä, jonka kohteena on luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, jonka kotipaikka on jäsenvaltiossa, jos kyseistä oikeudenkäyntiä pidetään ilmeisen perusteettomana tai väärinkäyttönä sen jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa tällaista tunnustamista pyydetään tai täytäntöönpanoa haetaan.

17 artikla

Toimivalta ratkaista kolmannen maan tuomioistuimessa käytävään oikeudenkäyntiin liittyvät kanteet

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että jos kantaja, jonka kotipaikka on unionin ulkopuolella, on pannut vireille kolmannen maan tuomioistuimessa julkiseen keskusteluun osallistumista vastustavan väärinkäyttöön perustuvan oikeudenkäynnin sellaista luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä vastaan, jonka kotipaikka on jäsenvaltiossa, kanteen kohteena oleva henkilö voi vaatia kotipaikkansa tuomioistuimissa korvausta vahingoista ja kuluista, jotka ovat aiheutuneet oikeudenkäynnistä kolmannen maan tuomioistuimessa.
2. Jäsenvaltiot voivat rajoittaa 1 kohdan mukaisen toimivallan käyttöä siksi aikaa, kun asian käsittely on vielä vireillä kolmannessa maassa.

VI LUKU

Loppusäännökset

18 artikla

Suhteet kahden- ja monenvälisiin yleissopimuksiin ja sopimuksiin

Tämä direktiivi ei vaikuta kolmansien maiden ja unionin tai tietyn jäsenvaltion välillä ennen 6 päivää toukokuuta 2024 tehtyjen kahden- ja monenvälisten yleissopimusten ja sopimusten soveltamiseen.

19 artikla

Tiedottaminen ja avoimuus

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 6 artiklassa tarkoitetut julkiseen keskusteluun osallistuvatluonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt saavat tarpeen mukaan tietoja käytettävissä olevista menettelytakeista ja oikeussuojakeinoista sekä olemassa olevista tukitoimenpiteistä, kuten oikeusavusta ja taloudellisesta ja psykologisesta tuesta, jos sellaisia on saatavilla.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuihin tietoihin on sisällyttävä kaikki saatavilla olevat tiedot valistuskampanjoista, tarvittaessa sellaisista, joita toteutetaan yhteistyössä asiaankuuluvien kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden ja muiden sidosryhmien kanssa.

Tällaiset tiedot on asetettava saataville yhteen paikkaan helppokäyttöisessä muodossa asianmukaisen kanavan, kuten tietopalvelukeskuksen, olemassa olevan yhteyspisteen tai sähköisen palveluväylän, myös Euroopan oikeusportaalin, kautta.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että oikeusapua tarjotaan rajat ylittävissä riita-asioissa neuvoston direktiivin 2003/8/EY⁽⁷⁾ mukaisesti.

3. Jäsenvaltioiden on julkaistava kaikki kansallisten muutoksenhakutuomioistuintensa tai ylimmän oikeusasteen tuomioistuintensa antamat tuomiot, joilla asia lopullisesti ratkaistaan ja jotka koskevat tämän direktiivin soveltamisalaa kuuluvia oikeudenkäyntejä, helppokäyttöisessä muodossa ja sähköisesti. Kyseinen julkaiseminen on toteutettava kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

20 artikla

Tietojenkeruu

Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle vuosittain, mieluiten koosteena, seuraavat tiedot, jos ne ovat saatavilla, II, III, IV ja V luvussa tarkoitetuista hakemuksista tai päätöksistä:

- a) kyseisenä vuonna vireille pantujen julkiseen keskusteluun osallistumista vastustavaan väärinkäyttöön perustuvien oikeudenkäyntien lukumäärä;
- b) oikeudenkäyntien lukumäärä vastaajan ja kantajan tyyppin mukaan;
- c) tämän direktiivin perusteella esitetyn vaatimuksen tyyppi.

21 artikla

Uudelleentarkastelu

Jäsenvaltioiden on viimeistään 7 päivänä toukokuuta 2030 toimitettava komissiolle käytettävissä olevat tiedot tämän direktiivin soveltamisesta, erityisesti ne, joista ilmenee, miten julkiseen keskusteluun osallistumista vastustavien oikeudenkäyntien kohteet ovat käyttäneet tässä direktiivissä säädettyjä suojatoimia. Näiden tietojen perusteella komissio antaa viimeistään 7 päivänä toukokuuta 2031 ja sen jälkeen joka viides vuosi Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän direktiivin soveltamisesta. Kyseisessä kertomuksessa on arvioitava julkiseen keskusteluun osallistumista vastustavien väärinkäyttöön perustuvien oikeudenkäyntien kehitystä ja tämän direktiivin vaikutuksia jäsenvaltioissa ottaen samalla huomioon kunkin jäsenvaltion kansallinen konteksti, mukaan lukien suosituksen (EU) 2022/758 täytäntöönpano. Kyseiseen kertomukseen liitetään tarvittaessa ehdotuksia tämän direktiivin muuttamiseksi. Komission kertomus julkistetaan.

22 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 7 päivänä toukokuuta 2026. Niiden on viipymättä ilmoitettava tästä komissiolle.

Kyseisissä jäsenvaltioiden antamissa säännöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne julkaistaan virallisesti. Jäsenvaltioiden on vahvistettava, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä säännellyistä kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

⁽⁷⁾ Neuvoston direktiivi 2003/8/EY, annettu 27 päivänä tammikuuta 2003, oikeussuojakeinojen parantamisesta rajat ylittävissä riita-asioissa vahvistamalla oikeusapuun kyseisissä riita-asioissa liittyvät yhteiset vähimmäisvaatimukset (EYVL L 26, 31.1.2003, s. 41).

23 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

24 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 11 päivänä huhtikuuta 2024.

Euroopan parlamentin puolesta

Puheenjohtaja

R. METSOLA

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

H. LAHBIB
